

Muistio

SVV: Tutkiva opintokerho

Aika: 23.10.2013 Klo 16-18.

Paikka: Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden yksikkö. Virta-rakennus sh 243.
Åkerlundinkatu 5.

Läsnä: Anja Heikkinen (UTA), Jenni Pätäri (UTA), Sini Teräsahde (UTA), Outi Sipilä (UTA), Auli Ojala (tutkija, Yrityskylä Pirkanmaa), Eliisa Asikainen (Forssan kansalaisopisto), Tuula Hyystinmäki (SKAF)

Kirjuri: Jenni Pätäri

Teema: Opintojärjestöt sivistystyön esikuvina? Sivistystyön vapaus ja sen haasteet opintojärjestöissä.

Aineisto: Aikuiskasvatus 1/2013. Kansalaisaktiivisuus ja demokratia. Aktiivisen kansalaisuuden jäljillä – puheenvuoroja sivistystoimijoilta. Ss. 49-62.

- Kävimme vilkasta ja polveilevaa keskustelua teeman ympärillä. Keskeisiä teemoja:

1. Käsitteiden määrittelyt

- Mitä on aktiivinen kansalaisuus? Sen yhteydet 1. kansallisvaltion globaalissa ajassa sekä virtuaalitodellisuuteen, 2. siihen liittyviin muihin käsitteisiin kuten kansalaisuuteen, kansalaisuuteen tai yhteisöllisyyteen? Miten aktiivinen kansalaisuus laiveimmillaan määriteltynä (omaehtoinen toiminta, osallisuus, yhteisöllisyys, vaikuttaminen) eroaa esim. täysipainoisesta, ”hyvästä” ihmisyydestä?
- Artikkeliaineistossa käsitettä ei juuri problematisoida vaan viitataan lähinnä vapaan sivistystyön lainsäädännössä saneltuun sisältöön (omaehtoinen toiminta, osallisuus, yhteisöllisyys, kansalaisvaikuttaminen) ja linkitetään vapaa sivistystyö ja aktiivinen kansalaisuus suoraan yhteen. Mutta mitä kaikkea kansalaisvaikuttaminen onkaan nykyaikana? Miten se linkittyy ja on linkittymättä vapaaseen sivistystyöhön? Saako se samanlaisen merkityssisällön järjestö- ja oppilaitosmuotoisessa vapaassa sivistystyössä? Mitä mahdollisista eroista seuraa?
 - Artikkeliaineistossa korostuvat näkökulmat selittynevät keskeisellä tavalla sillä, että se sisältyy Aikuiskasvatus-lehden osioon Näkökulmia politiikkaan.
- Miten aktiivinen kansalaisuus merkityksellistyy ja mitä mahdollisista eriävistä merkityssisällöistä seuraa, kun käsitettä käytetään esim. äänestysaktiivisuuden yhteydessä tai maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen yhteydessä?
- Mitä seuraa, jos käsitteet otetaan annettuna? Millainen on vapaan sivistystyön jaettu ymmärrys aktiivisesta kansalaisuudesta, onko sellaista?

2. Lainsäädännön ja rahoituksen merkitykset aktiivisen kansalaisuuden sekä sen ja vapaan sivistystyön välisen suhteen määrittelijöinä.

3. Vapaan sivistystyön ja aktiivisen kansalaisuuden yhteys.

- Miten esim. kädentaitojen kursseille osallistuminen ruokkii kansalaisvaikuttamista? Mitä aktiivinen kansalaisuus on tässä yhteydessä?
 - Perusta rakennetaan jo lapsuudessa? Toisaalta voi kysyä, onko vapaalla sivistystyöllä enää mitään tehtävissä, jos perustuksia ei ole rakennettu jo lapsuudessa, toisaalta voi ajatella, että juuri tällöin vapaan sivistystyön tehtävä aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattajana korostuu.
 - Miten syntyy siirtymä osallistumisesta vaikuttamiseen? Miten ne voidaan eritellä? Eroavatko ne toisistaan?
4. Teknologisoituminen, mm. sosiaalinen media, sen hyvät ja huonot puolet, mahdollisuudet ja haasteet suhteessa aktiiviseen kansalaisuuteen ja vapaaseen sivistystyöhön.
- Jälleen kriittinen suhtautuminen käsitteisiin: esim. sosiaalinen media – teknologiavälitteistä kommunikaatiota. Milloin se on sosiaalista? ”Sosiaalinen” saa erilaisen luonteen kuin kasvokkaisissa kohtaamisissa. Miten ihmiset ymmärtävät muutoksen vai ymmärretäänkö sitä laisinkaan?
 - Kansalaisten omaehtoinen järjestäytyminen siirtynyt osaltaan tietoverkkoihin, mitä se tarkoittaa vapaan sivistystyön kannalta? Ollaanko kehityksen kelkassa mukana ja ajanmukaisia?
 - Entä vapaan sivistystyön kriittinen rooli suhteessa teknologisoitumiseen ja siihen lomittuviin markkinamekanismeihin (esim. kriittinen lukutaito osana aktiivista kansalaisuutta ja kansalaistaitoja)?
5. Esille nosto: ajankohtainen pro gradu -tutkielma
- Riitta Savikko. Kokemuksia ilmastovaikuttamisesta: Kansalaisvaikuttaminen kansainvälisen ilmastopolitiikan päätöksentekoon Suomessa ja ilmastokeskustelun julkinen tila. Ympäristöpolitiikan ja aluetieteen pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto 2013.
 - Käsittelee mm. teemaa, miten kansalaisvaikuttamiseen kasvetaan.